

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział pierwszy	
Wprowadzenie do prawa zabezpieczenia społecznego	7
1. Przedmiot	7
2. Ryzyko socjalne	14
3. Uregulowania prawne	23
3.1. Ustawowe gwarancje i świadczenia	23
3.2. Zabezpieczenie społeczne w Konstytucji RP	26
3.3. Zabezpieczenie społeczne w prawie międzynarodowym i europejskim	33
4. Podmioty i stosunki prawa zabezpieczenia społecznego	38
4.1. Zagadnienia ogólne	38
4.2. Krąg podmiotów	42
4.2.1. Osoba podlegająca ubezpieczeniom	43
4.2.2. Ubezpieczony	43
4.2.3. Płatnik	45
4.2.4. Wykonawcy zabezpieczenia społecznego	45
4.2.5. Świadczeniobiorca	50
4.3. Stosunki prawne	51
4.4. Problem relacji między ubezpieczonymi i świadczeniobiorcami	55
4.5. Ochrona pierwotna	56
5. Formy i metody ochrony prawnej	58
6. Ewolucja prawa zabezpieczenia społecznego	74
6.1. Dwie tradycje zabezpieczenia społecznego	74
6.2. Zabezpieczenie społeczne w II RP	81
6.3. Prawo zabezpieczenia społecznego w PRL	84
6.4. Reforma prawa zabezpieczenia społecznego w III RP	87
6.5. W kwestii historii prawa zabezpieczenia społecznego	94

Rozdział drugi

System ubezpieczeń społecznych	96
1. Przedmiot	96
2. Podleganie ubezpieczeniom społecznym	103
3. Wykonawcy ubezpieczeń społecznych — bliższa charakterystyka	112
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	112
3.2. Otwarte fundusze emerytalne (OFE)	113
4. Obowiązki i uprawnienia płatnika	118
5. Obowiązki i uprawnienia ubezpieczonego	120
6. Finansowanie ubezpieczeń społecznych	121
6.1. Składka	121
6.2. Podstawa wymiaru i ustalanie składki	122
6.3. Gromadzenie składki	124
6.4. Fundusze	128

Rozdział trzeci

Ubezpieczenia emerytalne i rentowe	131
1. Wprowadzenie	131
2. Okresy składkowe i nieskładkowe	132
3. Niezdolność do pracy	137
4. Podstawa wymiaru emerytury i renty	142
5. Emerytura	145
6. Emerytura młodszych ubezpieczonych (urodzonych po 31 grudnia 1948 r.)	152
7. Emerytura starszych ubezpieczonych (urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.)	154
8. Ustalenie wysokości emerytur	161
9. Renty	162
9.1. Renty z tytułu niezdolności do pracy	163
9.2. Renta rodzinna	168
10. Dodatki do emerytur i rent	174
11. Zasiłek pogrzebowy	175
12. Emerytury lub renty przyznawane w drodze wyjątku (z budżetu państwa)	177
13. Wysokość świadczeń	178
14. Prawo do świadczenia (powstanie, ustanie, zmiany)	184
15. Realizacja świadczeń	187
16. Wypłata świadczeń	191
17. Obciążenia na świadczeniu	192

Rozdział czwarty

Ubezpieczenie chorobowe	195
1. Zagadnienia ogólne	195
2. Wynagrodzenie chorobowe	198
3. Ryzyko	201
4. Składka	204
5. Świadczenia chorobowe	205
5.1. Zasiłek chorobowy	206
5.2. Świadczenie rehabilitacyjne	212
5.3. Zasiłek wyrównawczy	212
5.4. Zasiłek macierzyński	213
5.5. Zasiłek opiekuńczy	214
5.6. Uwaga końcowa o świadczeniach chorobowych	215
6. Ustalanie podstawy wymiaru zasiłków	215
7. Zaświadczenie lekarskie	217
8. Postępowanie w sprawach zasiłków	219

Rozdział piąty

Ubezpieczenie i zaopatrzenie wypadkowe	224
1. Uwagi wstępne	224
2. Ryzyko	228
3. Podleganie ubezpieczeniu wypadkowemu	230
4. Podmioty ubezpieczenia wypadkowego	231
5. Składka	233
6. Wypadek przy pracy	235
7. Choroba zawodowa	242
8. Brak prawa do świadczeń	243
9. Świadczenia	245
10. Ochrona pierwotna	251
11. Postępowanie	253
12. Zaopatrzenie wypadkowe	256

Rozdział szósty

Uregulowania odrębne	259
1. Wprowadzenie	259
2. Sędziowie	262
3. Żołnierze	272
3.1. Wprowadzenie	272
3.2. Wojskowa ustawa emerytalna	275
3.3. Zaopatrzenie inwalidów wojennych i wojskowych	279
3.4. Wojskowa ustawa wypadkowa	283
4. Rolnicy	285

Rozdział siódmy

Ubezpieczenie zdrowotne	297
1. Wprowadzenie	297
2. Uregulowania prawne	300
3. Podmioty ubezpieczenia zdrowotnego	301
4. Stosunki prawne ubezpieczenia zdrowotnego	305
5. Ryzyko niezdrowia	308
6. Zasady ubezpieczenia zdrowotnego	309
7. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego	314
8. Składka na ubezpieczenie zdrowotne	316
9. Świadczenie zdrowotne	318
10. Umowa o udzielanie świadczeń zdrowotnych	321
11. Zakład opieki zdrowotnej	323
12. Wykonywanie zawodu medycznego	326
13. Prawa pacjenta	328
14. Odpowiedzialność	330
15. Ubezpieczenie zdrowotne 2003	341

Rozdział ósmy

Bezrobocie	344
1. Zagadnienia ogólne	344
2. Administracja i finansowanie bezrobocia	354
3. Formy prawne	357
4. Zasiłek dla bezrobotnych	361
5. Szczególne ryzyko bezrobocia	363
5.1. Bezrobocie młodzieży	363
5.2. Bezrobocie przedemerytalne	365
5.3. Bezrobocie agrarne	366
5.4. Bezrobocie niepełnosprawnych	367

Rozdział dziewiąty

Zasiłki: rodzinny, pielęgnacyjny, wychowawczy	371
1. Zagadnienia ogólne	371
2. Świadczenia	379
3. Ewolucja instytucji	382

Rozdział dziesiąty

Pomoc społeczna	386
1. Wprowadzenie	386
2. Ryzyko trudnych sytuacji życiowych	388
3. Prawo do świadczenia z tytułu pomocy społecznej	394
4. Uprawnieni do świadczeń pomocy społecznej	396
5. Podmioty obowiązane	400

6. Formy prawnego działania	403
7. Świadczenia	405
7.1. Usługi bytowe i opiekuńcze	405
7.2. Praca socjalna	406
7.3. Świadczenia pieniężne	407
7.4. Opieka nad rodziną i dzieckiem	411
7.5. Odpłatność świadczeń pomocy społecznej	413
7.6. Waloryzacja świadczeń pieniężnych	414
8. Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej	415
9. Pomoc mieszkaniowa	421
10. Pomoc w sprawach alimentacji	422
Literatura	427
Orzecznictwo sądów i TK	448
Używane skróty	458